

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSA Michał Kłós (sprawozdawca)

ze skargi wnioskodawczyni

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem

Sądu Okręgowego w B.

z dnia 30 marca 2004 r., sygn. akt II Ca (...)

w sprawie z wniosku E. Ś.

przy uczestnictwie D. J. O., W. K., A. S., D. O., M. Ot., T. L. K. i W. K.

o dział spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 stycznia 2008 r.,

zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego w B. z dnia 26 października 2007 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w B. odrzucił skargę E. Ś. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem tego Sądu w sprawie II Ca (...). Sąd wskazał, że wnioskodawczyni w skardze powołała się na podstawę wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. W trakcie prowadzonego przez nią postępowania o wydanie nieruchomości przyznanej jej mocą postanowienia kończącego postępowanie, o którego wznowienie wniosła, okazało się, że posadowiony na tej

nieruchomości budynek stanowi część budynku usytuowanego również na terenie nieruchomości sąsiedniej. Pogląd ten wyraził Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku zapadłego w sprawie I ACa (...). W ocenie skarżącej oznacza to, że w skład dzielonego majątku spadkowego, powinna wejść jedynie nieruchomość niezabudowana, co uzasadnia obliczenie na nowo wartości przedmiotu spadku i wysokości spłat. Zdaniem Sądu Okręgowego, w sprawie nie zachodzi podstawa wznowienia objęta art. 403 § 2 k.p.c. Stan faktyczny istniejący na gruncie był przedmiotem oceny Sądu Okręgowego w sprawie II Ca (...). Okoliczność, że budynek posadowiony jest na terenie nieruchomości objętej działem oraz nieruchomości sąsiedniej była podnoszona w apelacji uczestników i apelacja ta została oddalona. Odmienna ocena prawna innego sądu nie jest podstawą wznowienia postępowania. Kierując się powyższymi przesłankami oraz treścią art. 410 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy uznał, że skarga podlega odrzuceniu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżąca zarzuciła naruszenie art. 403 § 1 pkt 3 k.p.c. mające istotny wpływ na wynik sprawy poprzez uznanie, że wyrok dotyczący tego samego stanu faktycznego wydany przez inny sąd, zawierający krańcowo odmiennie ustalenia w zakresie stanu faktycznego, nie stanowi okoliczności faktycznej uzasadniającej wznowienie postępowania, podczas gdy strona nie mogła skorzystać z tych ustaleń w toczącym się postępowaniu, a mają one zasadnicze znaczenie dla jej sytuacji prawnej oraz poprzez uznanie, że kwestia podnoszona przez skarżącą była przedmiotem rozważań sądu w sprawie II Ca (...), podczas gdy sąd w tamtej sprawie nie zajmował się problemem budynku jako części składowej nieruchomości, a wyłącznie rozważał, czy nakłady poczynione na nieruchomość wchodzi w skład spadku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotowa skarga oparta została na podstawie wznowienia określonej w art. 403 § 2 k.p.c. Jak stanowi powyższy przepis, można żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Należy zgodzić się z twierdzeniem, że w sprawie I ACa (...) Sąd Apelacyjny w B. wyraził odmienny pogląd prawny, niż ten, który legł u podstaw postanowienia w sprawie II Ca (...). Stanowiska obu sądów zajęte zostały na gruncie stanu faktycznego, który obu tym sądom był znany i sprowadzał się do konstatacji, że budynek posadowiony został na terenie dwóch sąsiadujących ze sobą nieruchomości, w tym na terenie nieruchomości objętej działem. Sytuacja, w której w dwóch różnych

postępowaniach sądy zajęły odmienne stanowiska prawne, nie jest objęta podstawą wznowienia, o której mowa w art. 403 § 2 k.p.c. Po pierwsze bowiem, nie należy do kręgu okoliczności faktycznych. Po drugie, fakt posadowienia budynku na obu działkach był uczestnikom postępowania działowego znany, co przyznaje skarżąca w uzasadnieniu zażalenia. Okoliczność ta wynikała ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ustalona bowiem została przez biegłego, który stwierdził, że na spadkowej działce znajduje się część budynku, obejmująca pomieszczenia administracyjne, biurowe, usługowe oraz część sali kinowej. Zgodnie z art. 684 k.p.c. kognicją sądu w postępowaniu o dział spadku objęte jest ustalenie z urzędu składu i wartości majątku spadkowego, będącego przedmiotem działu. Do sądu zatem należało dokonanie odpowiedniej kwalifikacji prawnej tego stanu faktycznego. Co więcej, twierdzenie, że ten stan rzeczy winien zostać uwzględniony w orzeczeniu ustalającym wartość masy spadkowej było przedmiotem apelacji uczestników. Podnosili oni, że w skład spadku wchodzi tylko działka, budynek zaś jest przedmiotem nakładu Skarbu Państwa. W oparciu o powyższe twierdzenie zarzucali naruszenie art. 684 k.p.c., polegające na braku należytego ustalenia składu i wartości majątku spadkowego pozostającego po H. i M. małżonkach K., wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia i ustalenie, że w skład tego majątku wchodzi jedynie działka gruntu. Apelacja ta została oddalona zgodnie ze stanowiskiem wnioskodawczynie. Jak wynika z uzasadnienia postanowienia zapadłego w sprawie II Ca (...), zarzuty dotyczące faktu posadowienia budynku na obu działkach sąd ten uznał za spóźnione w rozumieniu art. 381 k.p.c. i nieudowodnione. Nie jest to zatem okoliczność, z której wnioskodawczynie nie mogła skorzystać w tym postępowaniu w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

W tej sytuacji należy zgodzić się z poglądem, że skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia. Mając powyższe względy na uwadze, jak również treść art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., należało orzec jak w sentencji.